

O zaštiti trupaca na pilanskim stovarištima od plesni i gljivica koje vrše obojavanje biće reči u posebnom poglavlju. Hemijska sredstva protiv truleži trupaca na otvorenom prostoru primenjuju se i na pilanskim stovarištima, ali samo u slučaju ako je drvo brzo preneto iz šume do stovarišta u pilani, te ne postoji pretpostavka da je infekcija mogla prodreti više od 1—2 mm. u dubinu sudova, što se antiseptikom može zaustaviti. Ako je drvo već tretirano u šumi, onda sa primenom hemijskih sredstava na stovarištu treba nastaviti od momenta kada počnu da se stvaraju vidne pukotine s čela i duž trupaca. Prilikom prskanja fungicidima, trupce treba obrtati capinama, da bi bili sa svih strana dobro orošeni. Prskanje treba obnavljati u toku lepog vremena, naročito posle jakih kiša.

Sredstvo protiv stvaranja čeonih pukotina (premaži) primenjuju se ako nisu već u šumi primenjeni i ako je drvo pošteđeno unutrašnje infekcije, jer u protivnom premaži mogu još više ubrzati tok truleži.

Kao jedna od važnih mera na stovarištu protiv dugog ležanja trupaca i truleži jeste dobra organizacija smeštaja trupaca na rampama. Pritičaj i potrošnju trupaca treba tako organizovati, da trupci jedne vrste drveta koji su ranije proizvedeni budu prerađeni pre novih kontingenata. Zbog toga u načelu ne treba stare i nove kontingente međusobno mešati na istoj rampi.

Rezana građa. Ako sirova rezana roba treba da se čuva na stovarištu u vitlu, onda je osnovni i glavni metod sprečavanja truleži adekvatno sušenje i vitlanje.

Glavni metodi sušenja jesu: 1) veštačko sušenje u sušnicama raznih tipova, 2) hemijsko sušenje, 3) parenje i 4) sušenje na vazduhu.

Tehnika veštačkog sušenja i parenja pripada posebnoj disciplini, te se ovde izostavlja.

Hemijsko sušenje primenjuje se za rezanu robu krupnije dimenzije (pragove, daske), koja se sporije suši na vazduhu i u sušnicama. Za ovo se koriste neke soli koje pomažu površinsko isparavanje. Pored toga postoje i specijalni metodi sušenja raznim organskim isušivačima. Ovi se dovode do ključanja, a njihove nastale pare sprovode u komore gde se nalazi sirova građa. Prolaskom tople pare ovog isušivača isparava voda iz drveta i obe pare zajedno odlaze kroz kondenzator. U kondenzatoru se para isušivača izdvaja od vodene pare i ponovo dovodi u rezervoar gde je nastala. Hemikalije za ovu svrhu su patentirane u SAD (patent br. 2,273.039) a sastoje se iz ugljovodonika, alkohola, etra i ketona⁽¹¹⁾, odnosno ksilola⁽⁹⁹⁾.

Sušenje sirove robe na vazduhu je rizičnije u odnosu na nastajanje obojavanja, truleži, vitoperenja, prskanja i sl. Ono je u uskoj vezi sa načinom vitlanja građe, čiji se metodi opisuju u drvno-industrijskim proizvodnim disciplinama. Zaštita protiv pukotina zahteva posebnu pažnju i obično se vrši pokrivanjem strane vitla, izložene suncu, debelom hartijom (karton, ter-hartija i sl.). Od hemijskih sredstava za ovu svrhu dala je zadovoljavajuće rezultate urea, koja sprečava naglo sušenje površinskih slojeva drvnih tkiva.

Hemijska zaštita rezane građe od truleži primenjuje se u savremenoj drvnoj industriji znatno više nego ranije, jer nastali procesi truleži izazivaju mnogo veće novčane gubitke nego što je ulaganje rada i sredstava za zaštitu robe. Ova je zaštita uglavnom privremena. Njen cilj je da se spreči trulež u površinskim slojevima, za vreme dok građa ne izgubi dovoljno vlage (ispod 20%), tj. ne postane nepodesna za razvoj mikoflore.